

UNIWERSALNY SYSTEM OCHRONY PRAW AUTORSKICH

Maciej Barczewski

**UNIWERSALNY
SYSTEM OCHRONY
PRAW AUTORSKICH**

**Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020**

Recenzent

dr hab. Bartosz Wojciechowski, prof. UŁ

Redakcja, skład i łamanie

Violet Design / Wioletta Kowalska

Projekt okładki i stron tytułowych

Jan Rutka

Publikacja sfinansowana ze środków Dziekana Wydziału Prawa
i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Wolters Kluwer

ISBN 978-83-8206-040-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. 58 523 14 49; fax 58 551 05 32

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WSTĘP	11
ROZDZIAŁ I	
TRAKTATOWE PODSTAWY UNIWERSALNEGO SYSTEMU	
OCHRONY PRAW AUTORSKICH	13
1. Uwagi wprowadzające	13
2. Akt paryski Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych	18
2.1. Geneza	18
2.2. Kolejne wersje tekstu konwencji	23
2.2.1. Akt berneński – 1886 r.	23
2.2.2. Dodatkowy akt paryski – 1896 r.	23
2.2.3. Akt berliński – 1908 r.	24
2.2.4. Dodatkowy protokół berneński – 1914 r.	25
2.2.5. Akt rzymski – 1928 r.	26
2.2.6. Akt brukselski – 1948 r.	27
2.2.7. Akt sztokholmski – 1967 r.	28
2.2.8. Akt paryski – 1971 r.	29
2.3. Przedmiotowy zakres ochrony	30
2.4. Podmiotowy zakres ochrony	36
2.4.1. Kryterium autorstwa	36
2.4.2. Kryterium obywatelstwa	38
2.4.3. Kryterium miejsca pobytu	39
2.4.4. Kryteria szczególne	40
2.5. Czasowy zakres stosowania konwencji	43
2.6. Zasady ochrony konwencyjnej	43
2.6.1. Zasada asymilacji	43
2.6.2. Zasada automatyzmu i niezależności ochrony	47

2.7. Uprawnienia przewidziane w konwencji	48
2.7.1. Prawa osobiste (art. 6 ^{bis})	49
2.7.2. Prawo zezwalania na tłumaczenie (art. 8)	50
2.7.3. Prawo zezwalania na reprodukcję (art. 9)	50
2.7.4. Prawo zezwalania na wystawienie, wykonanie i recytację dzieła (art. 11, 11 ^{ter})	51
2.7.5. Prawa nadawcze (art. 11 ^{bis})	52
2.7.6. Prawo zezwalania na opracowanie dzieła zależnego (art. 12)	62
2.7.7. Prawo zezwalania na nagranie dzieła (art. 13)	62
2.7.8. Prawa filmowe (art. 14)	63
2.7.9. Prawo do wynagrodzenia za odsprzedaż oryginału dzieła (art. 14 ^{ter})	64
2.8. Ograniczenia ochrony konwencyjnej	65
2.9. Czasowe ramy ochrony uprawnień	69
2.10. Szczególne ułatwienia dla państw rozwijających się	72
3. Powszechna konwencja o prawie autorskim	76
3.1. Geneza i stosunek do Konwencji berneńskiej	76
3.2. Zakres ochrony konwencyjnej	78
3.3. Formalne przesłanki ochrony	82
3.4. Zasada asymilacji i uprawnienia przewidziane w konwencji	84
3.5. Czasowe ramy ochrony uprawnień	89
4. Podsumowanie	91

ROZDZIAŁ II

ROZWÓJ UNIWERSALNEGO SYSTEMU OCHRONY PRAW AUTORSKICH POD WPŁYWEM STOSUNKÓW HANDLOWYCH

I WSPÓŁCZESNEGO POSTĘPU TECHNICZNEGO

1. Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS)	93
1.1. Geneza	93
1.2. Charakter porozumienia i jego stosunek do innych umów międzynarodowych	96
1.3. Zakres ochrony	98
1.4. Zasady ochrony	101
1.5. Uprawnienia przewidziane w porozumieniu	105
1.6. Ograniczenia ochrony	106
1.7. Czas ochrony	107

1.8. Dochodzenie i egzekwowanie norm	107
1.9. Rozstrzyganie sporów międzynarodowych	109
1.10. Porozumienia o współpracy WTO oraz WIPO	112
1.11. Porozumienia o wolnym handlu	113
2. Traktat WIPO o prawie autorskim	114
2.1. Geneza	114
2.2. Stosunek do innych umów międzynarodowych	117
2.3. Zakres ochrony traktatowej	118
2.4. Uprawnienia przewidziane w traktacie	119
2.4.1. Prawo zezwalania na wprowadzanie do obrotu – art. 6	119
2.4.2. Prawo najmu – art. 7	120
2.4.3. Prawo publicznego komunikowania – art. 8	121
2.4.4. Ochrona środków technicznych i informacji o zarządzaniu prawami – art. 11, 12	122
2.4.5. Prawo zezwalania na reprodukcję dzieła	125
2.5. Ograniczenia ochrony traktatowej	126
3. Podsumowanie	127

ROZDZIAŁ III

UNIWERSALNY SYSTEM OCHRONY PRAW AUTORSKICH.

CZY ISTNIEJE POTRZEBA ZMIAN AKSJONORMATYWNYCH?

1. Traktat z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem	131
1.1. Geneza	131
1.2. Zakres stosowania	133
1.3. Zobowiązania traktatowe	135
1.4. Stosunek do innych umów międzynarodowych	136
2. Podsumowanie	136

KONKLUZJE

LITERATURA

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH